

НЕДЕЉА СВЕТОГ АПОСТОЛА ТОМЕ

У другу недељу после Пасхе (или Васкрса), то јест у ону која следи након Васкрса и носи назив "Недеља Антипасхе", спомиње се "Додир светог славног апостола Томе". Ту је одмах дата примедба да се "у овој другој недељи Антипасхе не пева васкрсно, него све празника". У тај осми дан по Васкрсењу Господа спомиње се како се Господ јавио Својим ученицима сабраним заједно, овога пута са Томом, и како је дао Томи, који је сумњао у Његово васкрсење, да додирне Његове ране, на шта Га је Тома, поверовавши, исповедно као свог Господа и Бога, док је Господ назвао блаженим оне који нису видели, а поверовали су. "Антипасха" значи "уместо Пасхе", јер је то први недељни дан у читавој години када се поново празнује догађај Васкрсења Христовог. Овај дан се такође назива "Недељом обновљења", "Недељом новом", јер после Васкрса први пут понавља и као да "обнавља" велики празник Васкрсења.

За Томину недељу у понедељак, служи се, не по Типику него по благочестивом обичају, помињање упокојених које се у руском народу зове "Радоњица" а код нас Срба тзв. "Побусани понедељак". У Типику за тај нису одређене никакве посебне молитве за упокојене, а помињање се обавља зато што се у Томину недељу сећамо, између осталог, силаска Христовог у ад, док од понедељка Томине седмице Типик поново дозвољава служење парастоса упокојенима. Тога дана служе се парастоси на гробљима, чиме живи као да честитају својим упокојеним сродницима и ближњима радосни празник Васкрсења Христовог. На парастосима и сахранама на гробљу све до оданија Васкрса уместо "Свјатиј Боже" пева се "Христос воскрес". (Архиепископ Аверкије Таушев)

О.ПРОЛОГ 13.АПРИЛ СОЗЕРЦАЊЕ

Да созерцавам васкрслог Господа Исуса, и то:

1. како се због Томе, тренутно јединог неверног међу ученицима, поново јавља у Свом прослављеном телу;
2. како Тома својим прстима опипа ожиљке рана на пречистом телу Господњем, и поверова.

О.ПРОЛОГ 13.АПРИЛ БЕСЕДА о Томином опиту

Господ мој и Бог мој! (Јов. 20, 28)

Кад је апостол Тома опипао ране Господа Исуса он је узвикнуо: Господ мој и Бог мој!

Кад је Марија Магдалена чула глас Васкрслог она је у души узвикнула: Господ мој и Бог мој!

Кад је Савле видео светлост и чуо речи Васкрслог, он је признао: Господ мој и Бог мој!

Кад су незнабошци с дивљењем гледали како безбројни мученици радосно подносе муке и питали их ко је тај Христос, сваки је одговарао: Господ мој и Бог мој!

Кад су се ругачи ругали војскама испосника и питали их, ко је тај рад кога они налажу на себе тежак подвиг, сви су имали један одговор: Господ мој и Бог мој!

Кад су се подсмевачи подсмевали девојкама, које се заветоваху девствовати, и питали их, ко је тај рад кога се оне одричу брака, све су имале један одговор: Господ мој и Бог мој!

Кад су среброљубци с чуђењем питали многе богаташе, ко је тај рад кога раздају своје богатство и постају сиромаси, сви су они одговарали једно и исто: Господ мој и Бог мој!

Неки Га видеше и рекоше: Господ мој и Бог мој! Неки Га само чуше и рекоше: Господ мој и Бог мој! Неки Га опипаше и рекоше: Господ мој и Бог мој! Неки Га опазише у ткиву догађаја и у судбама народа и рекоше: Господ мој и Бог мој! Неки осетише присуство Његово у животу своме и узвикнуше: Господ мој и Бог мој! Неки Га распознаше по неком знамењу, на себи или на другима, и узвикнуше: Господ мој и Бог мој! А неки пак само чуше о Њему од других, и повероваше, и узвикнуше: Господ мој и Бог мој! Ваистину, ови последњи су најблаженији! Узвикнимо и ми сви од свега срца, ма како да смо дошли до познања Њега или до сазнања о Њему: Господ мој и Бог мој! Теби слава и хвала вавек. Амин.

О.ПРОЛОГ ЗА 6. ОКТОБАР РАСУЂИВАЊЕ

Здање од Бога имамо, кућу нерукотворену, вечну на небесима, говори видовити апостол Павле (II Кор. 5, 1). Сви

наши трудови по Богу на земљи имају ту сврху, да заслужимо по сили нашој ту нерукотворену вечну кућу на небу.

Неки цар Индијски Гундафор намисли зидати себи предиван двор, каквога нема на земљи. Када његов изасланик Аван тражаше мајстора вештога да сазида цару такав двор, срете по Промислу Божјем, апостола Тому, који му рече, да је он мајстор, и да нико цару не може саградити оно што жели осим њега. Прими, дакле, Тома много злата од цара на зидање тога двора. Но чим изађе од цара, он све злато раздаде сиромасима. После две године посла цар слуге да питају Тому, да ли је двор готов. Јер двор требаше да се зида негде далеко од престонице. Одговори Тома: све је готово осим крова. И потражи још новаца од цара, и цар му даде. А Тома опет раздаде све сиромасима па хођаше по царевини својим послом, тј. проповедаше Јеванђеље. Сазнаде цар, да Тома није ни почео двор зидати, ухвати га и баци у тамницу. Те ноћи умре брат царев, и цар паде у велику жалост. Ангел узе душу умрлога и проведе је по Рају, и показа му један предиван двор, какав ни ум људски не може замислити. Пожели душа умрлога да уђе у тај двор, али му ангел рече, да не може, јер је то двор његовог брата што му сазида апостол Тома милостињом његовом. И врати ангел душу опет у тело. Када брат дође себи рече цару: „закуни ми се да ћеш дати што ти иштем.“ И цар се закле. Тада брат рече: „дај ми двор твој који имаш на небесима“. Зачуди се цар, и посумња да може бити двор на небесима. Но када му брат све потанко описа, поверова цар, и одмах изведе Тому из тамнице, и кад чу из уста апостолових речи спасења и живота вечног, крсти се цар и брат његов. И потруди се цар новим милосрдним делима, те и он сазида за себе двор предиван на небесима.

О.ПРОЛОГ ЗА 6. ОКТОБАР БЕСЕДА о царевом покајању

Утрудих се уздишући; сваку ноћ
квасим одар свој, сузама својим
натапам постељу своју. (Пс. 6, 6)

Дан се смењује ноћу, а ноћ даном. Нека се и наше дневно покајање смењује ноћним, и ноћно дневним. Дневно покајање показује се у главном добрим делима, а ноћно у молитви, уздисању и плачу. Тако се одужујемо данима и ноћима, тј. испуњујући их оним што највише пред Богом вреди, и што ће с

нама поћи на Суд Божји. Погледај у цара Давида, и види пример истинског покајања. Није довољно исповедити пред свештеником грех свој и одмах сматрати га опроштеним. Гле, и Давид је пред пророком Натаном признао свој грех рекавши: сагријеших Господу (II Сам. 12, 13). Али велики цар није то сматрао довољним, него је непрестано уздисао у молитви пред Богом, и сваку ноћ сузама покајања омивао грех свој. Чак и лежање у постељи није му служило за одмор него за умор од плача покајничког, плача уздисајног. Немој рећи: Давид је убио и прељубио, имао се за шта толико и кајати. А зар ти мржњом не убијаш људе, и нечистим помислима и жељама не чиниш прељубу? Није овај живот за правдање себе, брате, него за обличење себе. Благо само оном кога Бог буде оправдао на Суду Страшном.

Покајање није ствар једнога сата или једнога дана. Оно треба да буде унутрашње занимање наше до краја живота. Сваку ноћ квасим одар свој, говори Давид. Тиме се не каже, да се дању не треба кајати, него да је излив душевног покајања удобнији ноћу него дању. У тишини ноћној и грехови наши и Суд Божји излазе нам јасније пред очи... И не опомиње ли нас ноћ јасније на смрт од дана? И постеља наша на блиски гроб?

О Господе, праведни и дивни, ни покајати се не можемо истински без Твоје помоћи. Помози нам, Свеблаги, да можемо видети греховне ране наше, и осетити смрад од њих, и заридати сами над собом пре него ли сродници наши заридају над мртвом телесином нашом; пре, Господе, пре – него што ангели наши хранитељи не заридају над стрвином душе наше кад се вргне у огањ неугасиви. Помози и спаси, Господе Боже наш. Теби слава и хвала вавек. Амин.